

Schola Europaea

Office of the Secretary-General
Pedagogical Development Unit

Ref.: 2017-01-D-83-sl-4

Orig.: SL

New Structure for written and oral examination – Slovenian L1 – Secondary cycle

**APPROUVÉ PAR LE CONSEIL D'INSPECTION SECONDAIRE DU 7 FÉVRIER
2017 À BRUXELLES**

Entry into force : on 1 September 2017

1) Attainment descriptors :

On 1 September 2018 for S1-5

On 1 September 2019 for S6

On 1 September 2020 for S7

1st Baccalaureate session in June 2021

2) New model of written exam – Harmonisation L1 :

Immediate entry into force for S6

1st Baccalaureate session in June 2018

1. PRIMER IZPITNE POLE ZA PISNI DEL MATURITETNEGA IZPITA Z MERILI ZA OCENJEVANJE

Pisni del maturitetnega izpita iz slovenščine

Pisni del maturitetnega izpita iz slovenščine kot prvega jezika poteka ob književnih besedilih iz slovenske književnosti od 19. do 21. stoletja in ob sodobnih neumetnostnih besedilih slovenskih avtorjev.

Pisni izpit (Model 1) vključuje dva obvezna dela:

- a) Izhodiščno literarno besedilo v obsegu okoli 800 besed, ob katerem kandidati po usmerjevalnih navodilih pišejo interpretativni/razlagalni esej.
- b) Izhodiščno neliterarno besedilo v obsegu okoli 400 besed, ob katerem kandidati po usmerjevalnih navodilih pisno razpravljajo o izbrani temi v povezavi s prvim besedilom ali samostojno ter svoja stališča in mnenja utemeljujejo s strokovnimi argumenti (razpravljalni esej).

Čas trajanja pisnega izpita je 240 minut, ocena pa je sestavljena iz analitične in holistične ocene obeh delov, ki sta glede na delež v skupni oceni enakovredni. Priporočljivo je, da vsako kandidatovo besedilo vsebuje vsaj 500 besed, torej skupaj 1000 besed.

1. del

"Andí?" jo je spreletelo.

"Ja," je šepnil in jo pobožal po laktu.

"Živ je?" je vzdregetala.

"Živ," je ves prikimal. "Ni niti več vprašanje, ali se bo zlizal."

Začutila je, kako so se ji dotaknila kolena, in se ga v tem lebdanju oprijela. Polotila se je je slabost, ki jo je morala premagati, saj je prinašal novice, ki jih je že vse predolgo čakala, in je zdaj želela še slišati ...

"Samo hoditi morava," jo je povlekel za sabo. "Se sprehajati, kot da sva na proščenju," jo je pustil, ko je že lahko šla sama. "Nihče, ki naju lahko vidi, ne sme ničesar posumiti," jo je posvaril. "Nič, kar ima ušesa, naju ne sme slišati."

Prikimala je, hodila in čakala.

Vedela je zdaj, da je Andi živ, in Jenö Forgas je vedel, kje ga bo lahko našla. Vse drugo kot da je zdaj niti ni več zanimalo.

"Spransky je plačal žandarjem, da so ga prijeli in ga za Ledavo izročili njegovim," je končno spregovoril starec. "Doma naj bi bilo videti kot aretacija, nato pa bi se za njim izgubila sled," je pošepetaval, da ga je komaj slišala. "A potem se je vsa reč zapletla: moške, ki naj bi mu le nalomili kosti in ga na smrt prestrašili, nato pa ga pri Hotizi nagnali na drugi breg, so ga očitno pretrdo prijeli," je dejal z gnusom. "Bili so pač prepričani, da je mrtev, zato so se morali znebiti trupla, o katerem Spransky ni smel izvedeti, pa tudi žandarji, ki so bili s tem povezani, ga niso smeli najti, zato sta ga Langaš in Kociper naložila med sode in ga pri Ivanjih odpeljala globoko v gozdove, kjer naj bi ga zakopala. V resnici sta tudi že izkopala jamo, ko je nesrečnik na lepem zastokal," je pokrehal in se nadihal. Nato pa je vidno pretresen nadaljeval: "Le zamišljate si lahko, v kakem precepu sta se takrat znašla. Nista ga seveda mogla živega zagrebsti, nista pa tudi imela srca, da bi ga potem sama zaklala. Sedela sta tako bojda kar nekaj časa ob njem, mu dajala piti vodo iz čutare in tuhtala, kaj naj napravita. Potem pa se je Langaš k sreči le spomnil in je poslal pajdaša z izpreženim konjem pome ..."

"Prepeljali ste ga v Rakičan?" je ganjena šepnila.

"Seveda vam ne smem povedati, kam sem ga peljal, zato tega niti ne terjajte," jo je ošinil.

"Tudi morate razumeti, da vam ga vsaj še kaka dva ali tri tedne ne bo dano videti, ker bi bilo za vse prenevarno," jo je zopet prijel za laket in jo, proseč s pogledom, uščipnil. "Prav toliko pa imate tudi časa, da dobro premislite," ji je nato preko rame prišepnil. "Andi bo po vsem

tem vsekakor moral tja, kamor ga je Spransky res tudi nameraval poslati, vi pa se boste morali sami odločiti."

Zazrla se mu je v udrte oči, ki so bile že iz barve, v katero se jeseni odene ravninsko nebo, in premišljala o vsem hkrati. Nobenega dvoma zdaj namreč ni bilo več, da ju je gospa Rosa ovadila in da je Ivan takoj ukrepal po svoje. Človeka, ki mu je bil v napoto, je bilo pač treba odstraniti in treba je bilo to storiti tako, da je bilo videti, kot da sam ne bi imel nič pri tem. To pa je seveda tudi pomenilo, da je vedel za njuno ljubezen, a je raje potlačil čustva in zatajil svoj moški ponos – potreboval jo je le kot mater in spremljavalko na boljših sprejemih, tako pa jo je zdaj konec koncev tudi imel, ali pa se mu je pač zdelo, da jo ima.

"Nikakor vas ne bom nagovarjal, pa čeravno me je Andi tudi to prosil," je blago dejal Jenö Forgas. "Obljubim vam le, da vama bom pomagal, če boste morda to želeli," se je medlo nasmehnil.

"Pa mislite, da je pred Spranskym res mogoče pobegniti?" je zdaj že povsem mirno vprašala. "Mar res ne vidite, do so lahko tudi žandarji v njegovi službi in da torej njegovo zlato odpira slehrna vrata?"

"Spransky ima res veliko zlata, a jaz vem za vrata, ki jih z njim ni mogoče odpreti," ji je pomežiknil.

"Ko bi vam le lahko verjela," je zmignila.

"To mi pač verjemite!" je udaril s peto. "Zato bodite pripravljeni!" je še povzdignil glas. "Tudi če mogoče zelo dolgo ne bo nobenega znamenja, bodite še zmeraj pripravljeni, kajti ta, kdorkoli že, ki vam bo prinesel glas, bo lahko prišel samo enkrat in ponudila se vam bo samo ena priložnost," jo je posvaril. "Rekel bo: 'Ločil bom peno od valov,'" ji je šepnil na uho. "To bo znak. Po njem boste vedeli, da je pravi in da gre zares," jo je opomnil. "Napravili boste vse natanko tako, kot vam bo naročil, in prepričan sem, da se nam bo posrečilo."

"Ločil bom peno od valov?" je ponovila, ker se ji je zdelo čudno.

"Bile so to prve Andijeve besede, potem ko se je začel tretji dan počasi vračati," ji je prišepnil. "'Le kako, fant moj, boš pa to napravil?' sem ga vprašal, čeprav sem seveda vedel, da se mu le blede. On pa mi je odgovoril: 'S svojimi rokami, Jenö, s svojimi rokami jo bom ukradel, ti boš pa pomagal.'"

(cca 850 besed)

Feri Lainšček: Ločil bom peno od valov. Ljubljana: Beletrina, MK. 2015. Str. 290–293.

Naloge:

1. Povzemite vsebino besedila (odlomka) in jo interpretirajte -- izrazite ter argumentirajte svoje razumevanje, doživljanje in kritično vrednotenje dogajanja v besedilu (odlomku) in ravnanja književnih oseb.
2. Analizirajte zgradbo in slog besedila (odlomka).
3. Besedilo (odlomek) umestite v celoto besedila ali v literarnozgodovinski okvir.

Napišite interpretativni esej (v obsegu najmanj 500 besed), v katerem boste obravnavali zgornje naloge. Določite mu naslov ter tvorite razumljivo, učinkovito, ustrezno in jezikovno pravilno besedilo.

V iskanju sreče

Koncept sreče je od nekdaj zaposloval človekov um, vendar pa njene jasne definicije nimamo, celo v znanstveni literaturi je ni. Obstajata dva različna pogleda na srečo: prvi jo enači s pozitivnimi čustvi, drugi z občutkom zadovoljstva z življenjem in življenjskega smisla. Poleg tega ljudje srečo dojemamo različno. Sreča je danes za nas nekaj drugega, kot je bila pred dvajsetimi leti. In drugačna, kot je sreča za nekoga drugega. Najstnici, denimo, lahko sreča pomeni to, da ima veliko prijateljev in lepe obleke, ženska v zrelih letih pa srečo morda povezuje z vnuki.

Tako svoje razmišljanje o sreči začne Tjaša M. Kos, psihologinja iz Ljubljane. Težka osebna življenjska preizkušnja je botrovala temu, da se je v mladosti odločila za študij psihologije. Pri štiriindvajsetih letih pa je oslepela. »Lahko rečem, da sem hvaležna za to, da me je pot zanesla v psihologijo, ker se s svojim znanjem znatno lažje spoprijemam z zdajšnjimi življenjskimi izzivi.«

Ali ji slepota še vedno pomeni izziv? »Zaradi slepote je v mojem življenju tudi zdaj nešteto ovir, ki jih moram preskočiti. Rada bi na primer živela na obrobju Ljubljane, v hiši blizu gozda. Toda kot slepa sem vezana na taksi in na javni prevoz, zato moram z družino živeti v mestu, v bloku. Potem pa si rečem, da mi je fino, ker mi ni treba skrbeti za hišo.« Ko je oslepela, se je zavedela, da ji veliko stvari, ki so ji bile dragocene in pri srcu, ni več dostopnih. Ob takšnem razmišljanju se je seveda počutila nesrečna.

»Potem sem zelo jasno začela razmišljati o tem, kaj mi je dostopno in kaj lahko naredim iz tega, kar imam. Ugotovila sem, da je tega ogromno. To mi je takrat zelo pomagalo in mi tudi še zdaj,« pripoveduje Tjaša in dodaja, da je zelo pomembno tudi to, v kakšnem okolju živimo. Če se družimo s pozitivnimi ljudmi, smo tudi sami lažje pozitivno naravnani. Potrošniška družba spodbuja razmišljanje, da bomo srečni, če bomo ustvarili čim več pozitivnih čustev. To je le eno razumevanje sreče. Drugo razumevanje pa pravi, da človek doživlja srečo, če živi v skladu s svojimi vrlinami in vrednotami. Ta pot zahteva več napora in na prvi pogled ni tako zelo privlačna.

Kaj torej lahko naredimo za svojo srečo? Sogovorka pravi: »Globoko verjamem v to, da ljudje lahko spreminjamo raven svojega zadovoljstva z življenjem in da lahko na to zavestno vplivamo. Vedeti pa moramo, kako. Sodobna psihološka znanost, predvsem v okviru pozitivne psihologije, nam ponuja številne tehnike, s katerimi lahko povečamo občutek zadovoljstva. Ena od teh tehnik je pisanje dnevnika hvaležnosti, ki ga je razvil Martin Seligman, oče pozitivne psihologije. Vsak dan zapišemo nekaj stvari, za katere smo hvaležni, da so se nam zgodile. Ko razmišljamo o hvaležnosti, namreč pridemo v stik s transcendentnimi razsežnostmi in lahko presežemo sami sebe. Druga zanimiva vaja je pismo hvaležnosti: napišemo pismo osebi, ki smo ji hvaležni, vendar ji tega še nismo povedali. To pismo ji zatem tudi preberemo. Ko so merili občutek zadovoljstva z življenjem nekaj tednov po tej vaji, so ugotovili pomembno razliko med tistimi, ki so jo opravili, in tistimi, ki je niso.«

Prirejeno po: Mateja Hana Hočevar, Ona, 20. oktober 2015

Nalogi:

1. Poimenujte in predstavite besedilno vrsto, analizirajte zgradbo, slog in jezik besedila (odlomka).
2. Povzemite vodilno temo/idejo/tezo iz besedila (odlomka) in jo interpretirajte – izrazite in argumentirajte svoje razumevanje, doživljanje in kritično vrednotenje besedila (odlomka).

Napišite razpravljalni esej (v obsegu najmanj 500 besed), v katerem boste obravnavali zgornji nalogi. Določite mu naslov ter tvorite razumljivo, učinkovito, ustrezno in jezikovno pravilno besedilo.

MERILA ZA OCENJEVANJE

ANALITIČNO OCENJEVANJE

1. del (50 t):

A) Vsebina učenčevega/učenkinega besedila (30 t)

1. Povzetek vsebine besedila (odlomka) in interpretacija -- izražanje ter argumentiranje svojega razumevanja, doživljanja in kritičnega vrednotenja dogajanja v besedilu (odlomku) in ravnanja književnih oseb

.....12 t

2. Analiza zgradbe in sloga besedila (odlomka) ter obvladanje literarnovednega izrazja

.....8 t

3. Umestitev besedila (odlomka) v celoto besedila ali v literarnozgodovinski okvir

..... 10 t

B) Zgradba, slog in jezik učenčevega/učenkinega besedila (20 t)

1. Zgradba (6 t)

- Besedilo ima smiseln naslov. (1 t)
- Besedilo je zaokroženo. (1 t)
- Besedilo je koherentno – povedi so smiselno/logično povezane med seboj. (1 t)
- Besedilo je smiselno členjeno na odstavke. (1 t)
- Besedilo je čitljivo in rokopisno urejeno. (1 t)
- Obseg besedila je ustrezen (najmanj 500 besed). (1 t)

2. Slog (6 t)

- Slog, oblika in zgradba besedila ustrezajo značilnostim dane besedilne vrste. (3 t)
- Besede, besedne zveze in stavčni vzorci so ustrezni (so v skladu z okoliščinami sporočanja). (3 t)

3. Jezik (8 t)

- Besede, besedne zveze in stavčni vzorci se ne ponavljajo. (1 t)
- Besede so pomensko in besedotvorno ustrezne. (1 t)
- Oblike besed so ustrezne in pravilne. (2 t)
- Besede in stavki so v povedi smiselno in pravilno razvrščeni. (2 t)
- Zapis besed, besednih zvez in povedi je pravilen. (2)

2. del (50 t):

A) Vsebina učenčevega/učenkinega besedila (30 t)

1. Poimenovanje in opis besedilne vrste, analiza zgradbe, sloga in jezika besedila (odlomka) ter obvladanje jezikoslovnega izrazja

..... 15 t

2. Povzetek vodilne teme/ideje/teze iz besedila (odlomka) in interpretacija -- izražanje ter argumentiranje svojega razumevanja, doživljanja in kritičnega vrednotenja

..... 15 t

B) Zgradba, slog in jezik učenčevega/učenkinega besedila (20 t)

1. Zgradba (6 t)

- Besedilo ima smiseln naslov. (1 t)
- Besedilo je zaokroženo. (1 t)
- Besedilo je koherentno – povedi so smiselno/logično povezane med seboj. (1 t)
- Besedilo je smiselno členjeno na odstavke. (1 t)
- Besedilo je čitljivo in rokopisno urejeno. (1 t)
- Obseg besedila je ustrezen (najmanj 500 besed). (1 t)

2. Slog (6 t)

- Slog, oblika in zgradba besedila ustrezajo značilnostim dane besedilne vrste. (3 t)
- Besede, besedne zveze in stavčni vzorci so ustrezni (so v skladu z okoliščinami sporočanja). (3 t)

3. Jezik (8 t)

- Besede, besedne zveze in stavčni vzorci se ne ponavljajo. (1 t)
- Besede so pomensko in besedotvorno ustrezne. (1 t)
- Oblike besed so ustrezne in pravilne. (2 t)
- Besede in stavki so v povedi smiselno in pravilno razvrščeni. (2 t)
- Zapis besed, besednih zvez in povedi je pravilen. (2)

Skupna ocena obeh delov

..... 100 t

HOLISTIČNO OCENJEVANJE

Opis ocenjevanja	Merila
Nezadostno	Med vsebino besedila in izhodiščno temo ni smiselne povezanosti. Vsebina besedila je sicer bolj ali manj povezana s temo, vendar je kakovost ubeseditve na tako nizki ravni, da ne ustreza standardu splošne mature. Besedilo obravnava naslovno temo zelo poenostavljeno, poznavanje snovi je skopo in površno. Veliko je napačnih ali nebitvenih podatkov, ki se ne zahtevajo, ni pa relevantnih. Veliko je različnih ali ponavljajočih se enakih pravopisnih in slovničnih napak. Kandidat ne obvlada tvorbe zahtevnejših povedi in pravil nadpovedne skladnje oziroma jih obvlada zelo slabo. Besedilo ni niti vsebinsko (notranja zgradba) niti zunanje (odstavki) ustrezno razčlenjeno.
Zadostno in zadovoljivo	Poznanje snovi je skopo: gre samo za obnavljanje vsebine književnih besedil in reprodukcijo študijskega gradiva. Kandidatovo faktografsko znanje je sicer zadovoljivo (ni večjih vsebinskih napak), navedenih pa je tudi precej nebitvenih podatkov. Analitičnega pristopa z razlaganjem ni, morebitno vrednotenje je na ravni doživljajskega opisa. Morebitna primerjava literarnih sestavin je poenostavljena, površna. Zunanja zgradba ne ustreza v celoti notranji. Pogoste so nepotrebne ponovitve že povedanega. Besedišče je revno in stereotipno, nefunkcionalno ga dopolnjujejo nerazumljeni ali slabo razumljeni literarnovedni in drugi strokovni izrazi. Izrazno je nasploh nerodno. Precej je jezikovnih napak, vendar so grobe napake redkejše od lažjih.
Dobro	Vsebina šolskega eseja je povezana z naslovno temo. Kandidat snov pozna in jo razume, vendar so mogoče vrzeli v faktografskem znanju. Obravnavanje teme je večinoma neproblemsko, prevladuje urejena reprodukcija študijskega gradiva (z obnavljanjem vsebine književnih besedil). Vrednotenje je večinoma na ravni doživljajskega opisa.

	<p>So pa tudi poskusi primerjave in analize. Besedilo je koherentno in ustrezno kompozicijsko členjeno. Prevladuje smiselna povezava odstavkov. Raba strokovnih izrazov ni vedno povsem ustrezna, izražanje v celoti pa je logično. Kandidat obvlada poglavitna pravila nadpovedne skladnje. V besedilu so posamezne slovnične in pravopisne napake, vendar hujših napak skoraj ni oziroma se ne ponavljajo.</p>
Prav dobro	<p>Kandidat snov pozna in razume. K naslovni temi pristopa problemsko. Pri primerjavi literarnih prvin se opira na študijsko gradivo in zmore priti do samostojnih sklepov (sinteze). Svoje trditve logično izpeljuje. Zmožen je zavzeti utemeljeno osebno stališče do obravnavane problematike. Besedilo je koherentno in prepričljivo, posamezne prvine so lahko izvirne (npr. kak domislek, subjektivna besedna zveza itd.), kompozicijsko je ustrezno členjeno. Termini so večinoma ustrezno uporabljeni. Kandidat obvlada tudi zapletene zložene povedi. Njegovo pisno izražanje je tekoče, jasno, logično in jedrnato. Besedilo vsebuje nekaj lažjih jezikovnih napak.</p>
Odlično	<p>Obravnavanje izhodiščne teme je zanimivo, prepričljivo, zrelo, včasih tudi izvirno. Kandidat pristopa k njej z več različnih gledišč (svojih ali strokovnih), z argumenti. Izpeljuje ustrezne zaključke. Obvlada primerjavo z analizo, sintetiziranje in vrednotenje. Besedilo je koherentno, njegova zgradba je ustrezna, včasih tudi izvirna (npr. kompozicijski efekti). Besedišče je bogato, vsebuje tudi subjektivne (izvirne) besedne zveze, ki so funkcionalno povezane z literarnovednimi termini. Kandidat obvlada tudi zahtevna skladenjska in besedilotvorna pravila. Jezikovnih napak skoraj ni.</p>

2. PRIMER USTNEGA IZPITA NA MATURI IZ SLOVENŠČINE Z MERILI ZA OCENJEVANJE

USTNI DEL MATURITETNEGA IZPITA

Na vsakem izpitnem listu za ustni del maturitetnega izpita iz slovenščine na evropski maturi so tri vprašanja, in sicer:

- glasno branje odlomka,
- vprašanje iz književnosti ob predloženem literarnem besedilu,
- pregledno vprašanje iz slovenske književnosti/jezika.

Vprašanja zajemajo cilje in vsebine predmeta **slovenščina v 6. in 7. razredu sekundarne stopnje**. Vprašanja iz književnosti zajemajo samo **avtorje in besedila iz slovenske književnosti od 19. do 21. stoletja**.

A) PRIMER IZPITNEGA LISTKA ZA USTNO VPRASANJE

Dragotin Kette (1876–1899)

Noč trudna
molči,
nezamudna
beži
čez mestni trg luna sanjava.
Vse v mraku
mirnó,
na vodnjaku
samó
tih vetrc z vodoj poigrava.

Vodice
šumé
in rosice
pršé
brez konca v broneno kotanjo;
brezdanj je
ta vir,
šepetanje,
nemir,
brezkončna, kot misli so nanjo.

Pa blizi
ni cest,
ah, v Elizij
do zvezd
ne morete kaplje šumeče.
In smele
željé
do Angéle
mojé
hitite zaman hrepeneče ...

Noč trudna
molči,
nezamudna
beži
čez mestni trg luna sanjava,
ki ruši
pokoj
moji duši
nocoj,
brezskrbno pa deklica spava.

1. Glasno branje izbranega besedila.
2. Razložite izbrano besedilo. Pri tem upoštevajte motivno-tematske značilnosti, slog in zvrst ter vrsto besedila.
Kaj veste o obdobju, v katerem je literarno delo nastalo?
Kaj besedilo sporoča vam oz. današnjemu bralcu?
3. Slovenska dramatika v drugi polovici 20. stoletja
Razložite razvoj slovenske dramatike v drugi polovici 20. stoletja in pojasnite kulturnozgodovinsko ozadje izbranega obdobja. Svojo razlago utemeljite s pomočjo literarnih besedil, ki jih poznate. Katero besedilo je pritegnilo vašo pozornost in zakaj?

B) MERILA ZA OCENJEVANJE USTNEGA DELA IZPITA

<u>Opredelevanje ocen</u>	<u>Štev. ocene</u>	<u>Črkovne ocene</u>
<p>Dosežek na ustnem delu izpita natančno ustreza vsem zahtevam predmeta in zastavljenih vprašanj.</p> <ul style="list-style-type: none">· Kandidat bere smiselno in razločno in pri branju upošteva prozodične prvine jezika (hitrost, register, členitev ...).· Pri vprašanju iz književnosti ob predloženem literarnem besedilu samostojno, jasno in prepričljivo povzame vsebino prebranega odlomka, ki ga zanesljivo umesti v sobesedilo. Pokaže poznavanje avtorja, zvrstno-vrstno in časovno opredeli njegovo delo ter samostojno ugotavlja, poimenuje in medsebojno povezuje poglobitve zgradbene in slogovne značilnosti prebranega besedila. Besedilo vrednoti in aktualizira.· Pri preglednem vprašanju iz književnosti/jezika kandidat navaja svoje primere in se gladko in slovnično pravilno izraža ter kaže suvereno obvladovanje vsebine.· Na vprašanja odgovarja gladko, brez nepotrebnega ponavljanja in (skoraj) brez jezikovnih napak.	9,0—10	A odlično
<p>Dosežek na ustnem delu izpita v celoti izpolnjuje zahteve predmeta in zastavljenih vprašanj.</p> <ul style="list-style-type: none">· Kandidat bere smiselno in razločno, večinoma upošteva pravorečno normo. Besedilo ustrezno členi s premori. Upošteva register in hitrost.· Pri vprašanju iz književnosti ob predloženem literarnem besedilu samostojno, jasno in prepričljivo poda skrčeno vsebino prebranega odlomka. Odlomek umesti v sobesedilo. Pozna avtorja, zvrstno-vrstno in časovno opredeli njegovo delo ter samostojno ugotavlja, poimenuje in medsebojno povezuje poglobitve zgradbene in slogovne značilnosti prebranega besedila. Besedilo vrednoti in aktualizira.· Pri preglednem vprašanju iz književnosti/jezika kandidat pokaže jasno razumevanje snovi tudi z navajanjem novih primerov. Obvladovanje terminologije je ustrezno.· Kandidat odgovarja na vprašanja gladko, brez nepotrebnega ponavljanja in jezikovno-slogovnih ohlapnosti.	8,0—8,9	B Prav dobro

<p>Dosežek na ustnem delu izpita na splošno izpolnjuje zahteve predmeta in zastavljenih vprašanj.</p> <ul style="list-style-type: none"> · Kandidat bere smiselno in pretežno pravorečno sprejemljivo. Opazna so tudi manjša odstopanja pri členitvi s premori in intonaciji. · Pri vprašanju iz književnosti ob predloženem literarnem besedilu kandidat samostojno obnovi besedilo, pretežno samostojno razlaga dobroin poimenuje oblikovnokompozicijske sestavine, se opredeljuje do prebranega in besedilo poskuša samostojno umestiti v literarnozgodovinsko obdobje. · Pri preglednem vprašanju iz književnosti/jezika je reprodukcija natančna, zajema bistvo pojmov, odgovori so zanesljivi in terminološko pravilni. Kandidat se uspešno prilagaja zastavljenim podvprašanjem. · Kandidat odgovarja v okviru pričakovane vsebine, vendar z nekaj mašili, opazne so tudi manjše slovnične in pravorečne neustreznosti. 	7,0—7,9	C dobro
<p>Dosežek na ustnem izpitu kljub primanjkljajem v znanju še izpolnjuje zahteve predmeta in zastavljenih vprašanj.</p> <ul style="list-style-type: none"> · Kandidat bere smiselno, a z opaznejšimi pravorečnimi in prozodičnimi pomanjkljivostmi. · Pri vprašanju iz književnosti ob predloženem besedilu poskuša prebrano samostojno obnoviti, pri razlagi pa potrebuje učiteljevo pomoč, prav tako pri uvrstitvi v vrsto oz. zvrst in literarnozgodovinsko obdobje. · Pri preglednem vprašanju iz jezika/književnosti je reprodukcija sprejemljiva, a brez podrobnosti, podani primeri pa niso izvorni. Kandidat pri oblikovanju odgovorov potrebuje učiteljevo pomoč. · Kandidat odgovarja v okviru pričakovane vsebine, vendar z občasnim zatikanjem ter z nekaj slovničnimi in pravorečnimi napakami. 	6,0—6,9	D zadovoljivo
<p>Dosežek na ustnem izpitu še komaj izpolnjuje zahteve predmeta in zastavljenih vprašanj. Iz odgovorov je razvidno, da ima kandidat potrebno osnovno znanje, ki ga bo lahko dopolnil v krajšem časovnem obdobju.</p> <ul style="list-style-type: none"> · Kandidat bere smiselno, pri branju pa ne upošteva pravorečne norme v celoti. Dela napake pri členitvi s premori in intonaciji. 	5,0—5,9	E Zadostno

<ul style="list-style-type: none"> · Pri vprašanju iz književnosti ob predlogi prebrano besedilo deloma samostojno obnovi, pri razlagi in umestitvi pa potrebuje izdatnejšo učiteljevo pomoč. · Pri preglednem vprašanju iz jezika/književnosti je reprodukcija brez nadržnosti, razumevanje snovi pa pomanjkljivo, zato lahko le deloma izrabi učiteljevo pomoč. · Kandidat odgovarja vsebinsko deloma ustrezno, vendar z opaznimi pravorečnimi in slovničnimi napakami, deloma tudi v nedokončanih oz. pretrganih povedih. 		
<p>Dosežek na ustnem izpitu ne izpolnjuje zahtev predmeta in zastavljenih vprašanj. Osnovno znanje je tako nepopolno, da bo pomanjkljivosti mogoče odpraviti v daljšem časovnem obdobju.</p> <ul style="list-style-type: none"> · Kandidat ne bere smiselno in razločno, pri branju ne upošteva pravorečne norme. · Pri obnovi in umestitvi besedila potrebuje izdatno učiteljevo pomoč. · Pri preglednem vprašanju iz jezika/književnosti poda nekaj pravih podatkov, vendar zgreši bistvo celote. · Kandidat odgovarja vsebinsko deloma ustrezno, vendar z opaznimi pravorečnimi in slovničnimi napakami, večinoma v nedokončanih in pretrganih povedih. 	3,0—4,9	F neuspešno (šibko)
<p>Dosežek na ustnem izpitu ne izpolnjuje zahtev predmeta in zastavljenih vprašanj. Osnovno znanje je tako nepopolno, da pomanjkljivosti ne bo mogoče odpraviti v predvideni prihodnosti.</p> <ul style="list-style-type: none"> · Kandidat ne bere smiselno in razločno. Številne glasove ali cele besede izgovarja malomarno ali jih opušča. Pri branju se mu pogosto zatika. · Kandidatov poskus razlage in obnove besedila je neustrezen, umestitev napačna. · Pri preglednem vprašanju iz jezika/književnosti je poskus obnove snovi pogosto zmeden, podani podatki pa napačni. · Kandidat odgovarja mimo vsebine vprašanj. 	0—2,9	FX neuspešno (zelo šibko)

C) ANALITIČNA MERILA OCENJEVANJA PO POSTAVKAH

SKUPAJ: 20 točk

1 Glasno branje (do 3 točke)

Število možnih točk	Opis
0 točk	a) Kandidat zavrne glasno branje. b) Kandidat ne bere smiselno in razločno. Številne glasove ali cele besede izgovarja malomarno ali jih izpušča. Pri branju se mu pogosto zatika. c) Kandidat ne upošteva pravorečne norme (izgovor po črki, neustrezna kakovost in kolikost samoglasnikov, neustrezno naglasno mesto, neustrezen izgovor soglasniških različic).
1 točka	Kandidat bere smiselno, vendar ne upošteva pravorečne norme v celoti. Dela napake pri členitvi s premori, poudarjanju in intonaciji.
2 točki	Kandidat bere smiselno in razločno, večinoma upošteva pravorečno normo – tudi členitev s premori, poudarek, intonacijo, hitrost govorenja in register.
3 točke	Kandidat bere smiselno, razločno in tekoče; upošteva pravorečno normo - tudi členitev s premori, poudarek, intonacijo, hitrost govorenja, register in barvo (besedilo skuša tudi estetsko interpretirati).

2) Vprašanja iz književnosti ob predloženem literarnem besedilu (do 7 točk)

Število možnih točk	Opis
0 točk	a) Kandidat ne odgovarja. b) Kandidatov poskus povzeka oz. opredelitve teme in sporočila besedila, predstavitev avtorja ter razlage besedila je neustrezen, umestitev napačna.
1 točka	Kandidat z učiteljevo pomočjo deloma povzame besedilo oz. opredeli temo in sporočilo ter predstavi avtorja in besedilo umesti v sobesedilo/obdobje.
2 točki	Kandidat deloma samostojno povzame besedilo oz. opredeli temo in sporočilo, predstavi avtorja ter ga z učiteljevo pomočjo umesti v sobesedilo/obdobje.
3 točke	Kandidat večinoma samostojno povzame besedilo oz. opredeli temo in sporočilo, predstavi avtorja in besedilo umesti v sobesedilo/obdobje; poskus razlage z učiteljevo pomočjo je deloma ustrezen.
4 točke	Kandidat večinoma samostojno povzame besedilo oz. opredeli temo in sporočilo, predstavi avtorja in besedilo umesti v sobesedilo/obdobje; poskus razlage z učiteljevo pomočjo je večinoma ustrezen.
5 točk	Kandidat samostojno povzame besedilo oz. opredeli temo in sporočilo, predstavi avtorja in besedilo umesti v sobesedilo/obdobje. Deloma samostojno razloži besedilo in poimenuje njegove oblikovno-kompozicijske sestavine; do besedila se skuša opredeliti.
6 točk	Kandidat samostojno, jasno in prepričljivo povzame besedilo oz. opredeli temo in sporočilo, predstavi avtorja in besedilo umesti v sobesedilo/obdobje; samostojno ugotavlja, poimenuje in medsebojno povezuje pglavitne zgradbene in slogovne posebnosti ter se do besedila opredeljuje.
7 točk	Kandidat samostojno, jasno in prepričljivo povzame besedilo oz. opredeli temo in sporočilo, predstavi avtorja in besedilo umesti v sobesedilo/obdobje; samostojno ugotavlja, poimenuje in medsebojno povezuje pglavitne zgradbene in slogovne posebnosti ter se do besedila opredeljuje. Navaja dodatne primere in kaže suvereno obvladanje vsebine.

3) Pregledna vprašanja iz književnosti/jezika (do 7 točk)

Število možnih točk	Opis
0 točk	a) Kandidat ne odgovarja. b) Povsem zmeden poskus obnove snovi, podatki napačni.
1 točka	Kandidat s pomočjo dodatnih vprašanj navede nekaj pravih bistvenih podatkov o splošnem položaju oz. vlogi slovenskega jezika.
2 točki	Delna reprodukcija znanja o obravnavanem pojmu, ki vsebuje bistvene podatke; dodatna vprašanja kandidatu ne pomagajo pri razlagi in reševanju oz. komentarju/vrednotenju konkretnega problema.
3 točke	Kandidat s pomočjo učiteljevih dodatnih vprašanj reproducira znanje/opredeli obravnavani pojem ter delno razloži/analizira konkretni problem. Razlaga in analiza sta splošni, brez natančne in pravilne uporabe terminologije.
4 točke	Kandidat samostojno opredeli obravnavani pojem (povzemanje z lastnimi besedami) ter s pomočjo učiteljevih dodatnih vprašanj razloži in analizira izbrani problem.
5 točk	Predstavitev obravnavanega pojma/pojava je natančna in zajema bistvo. Kandidat samostojno razloži in analizira izbrani problem. Odgovori so zanesljivi in terminološko pravilni.
6 točk	Opredelitev je povsem ustrezna in brez vrzeli, razlaga oz. analiza konkretnega problema jasna, odgovarjanje samostojno, zanesljivo, terminološko pravilno in brez zastranitev. Učiteljeva pomoč ni potrebna. Kandidatov vrednotenjski komentar oz. reševanje problema je splošno/klišejsko /povzeto po učbeniku oz. utemeljeno samo s primeri iz učbenika.
7 točk	Opredelitev in razlaga (analiza) obravnavanega pojma/pojava sta povsem ustrezni in natančni ter izhodišče za samostojno posredovanje odgovorov. Kandidat odgovarja gladko, jasno in odgovore povezuje v smiselno zaokroženo celoto. Pri tem uporablja ustrezno terminologijo. Navaja dodatne primere in svoje dokaze ter kaže suvereno obvladovanje vsebine. Napake nastanejo le zato, ker išče izvirne rešitve, ki presegajo postavljene zahteve.

4) Prosti govor in dialog (do 3 točke)

Število možnih točk	Opis
0 točk	Kandidat pri vprašanjih iz književnosti ob predloženem literarnem/polliterarnem besedilu in pri preglednih vprašanjih iz književnosti ali jezika samo molči ali zavrne odgovarjanje.
3 točke	Za bolj ali manj ustrezne odgovore na vsaj eno izmed nalog (jezik, književnost) lahko doseže do 3 točke, četudi pri kateri drugi nalogi jasno izjavi, da na dano vprašanje kljub dodatnim podvprašanjem ne zna odgovoriti.
0 točk	Kandidat odgovarja mimo vsebine nalog in se kljub opozorilom ali dodatnim vprašanjem ne osredini na pričakovano vsebino.
1 točka	Kandidat odgovarja vsebinsko deloma ustrezno, vendar ga učiteljeva dodatna vprašanja pogosto zmedejo in nanje ne odgovori smiselno. Govori v pretrganih in nedokončanih povedih, s številnimi slovničnimi in pravorečnimi napakami, njegovi besedna in nebesedna govornica ne ustrežata izpitnemu položaju.
2 točki	Kandidat odgovarja v okviru pričakovane vsebine in deloma samostojno, vendar se ne odziva povsem ustrezno na dodatna vprašanja, pri njih se zmede (za ustrezen odziv na vprašanje se šteje odgovor – vsebinsko ne nujno pravilen – ali pa jasna izjava, da vprašanja ne razume ali da nanj ne zna odgovoriti, lahko tudi prošnja za ponovitev vprašanja); ali pa govori z zatikanjem ter z nekaj slovničnimi in pravorečnimi napakami in mašili (vpliv pokrajinskega pogovornega jezika), njegovi besedna in nebesedna govornica le deloma ustrežata izpitnemu položaju.

3 točke	Kandidat odgovarja na vprašanja razločno in tekoče, njegove replike so koherentne, brez nepotrebne ponavljanja in skoraj brez jezikovnih napak (pri morebitnem spodrsrlaju se takoj sam popravi oziroma opraviči). Tudi na dodatna vprašanja se odziva govorno tekoče, pravilno in ustrezno, prvi hip lahko tudi z jasnim priznanjem, da dodatna vprašanja ne razume, ali s prošnjo za njegovo ponovitev oziroma za potrditev svoje preformulacije (smiselne razlage) dodatnega vprašanja, npr.: „Če sem dodatno vprašanje prav razumel/-a, je treba razložiti razliko med prvotno in drugotno zaznamovanostjo besed v priloženem besedilu. Se morda motim?“ Njegovi besedna in nebesedna govorica ustrezata izpitnemu položaju.
----------------	--